

TERMAL MERKEZİ

AFYONKARAHİSAR

'SÜPER LİG'E ÇIKMAK İSTİYOR

Geçtiğimiz yıl 115 ülkeye yaptığı mermer ihracatı ile ülke ekonomisine büyük katkı sağlayan, zengin jeotermal kaynakları ile de yurt içi olduğu kadar yurt dışından gelen ziyaretçilere de ev sahipliği yapan Afyonkarahisar, katma değeri yüksek ürünler üreterek Marka Kent olmak istiyor. Afyonkarahisar, 2023 yılında yıllık 1 milyar dolarlık ihracat yapan ve ekonomi dünyasında "Süper Lig" olarak tanımlanan iller arasına katılmayı hedefliyor.

Zengin mermer yatakları, jeotermal kaynakları ayrıca tarım ve hayvancılığı ile dikkat çeken Afyonkarahisar, Cumhuriyetin 100. yılı olan 2023 tarihine hazırlanıyor. Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüsni Serteser, "Katma değerli ve yüksek teknolojiye dayalı ürünlerin üretimine yoğunlaşmalı ve bu ürünleri üreten sektörlerin payını artırmaya çalışmalıyız" diye konuşuyor. Afyonkarahisar Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Mühsürler ise "Türkiye ve Avrupa'nın en büyük Canlı Hayvan Borsası üretici, tüccar ve halkımızın hizmetine sunuldu. ATB Canlı Hayvan Borsası tamamiyle Borsamızın öz kaynaklarıyla tamamlanarak, örnek bir tesis konumuna geldi" ifadelerini kullanıyor.

“KATMA DEĞERLİ ÜRÜNLERİN ÜRETİMİNE YOĞUNLAŞMALIYIZ”

Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüsnü Serteser, “Katma değerli ve yüksek teknolojiye dayalı ürünlerin üretimine yoğunlaşmalı ve bu ürünlere yönelik çalışan sektörlerin payını artırmaya çalışmalıyız” diye konuştu.

“Orta ve Yüksek Teknolojili Organize Sanayi Bölgesi’ne kavuşmak istiyoruz.”

Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüsnü Serteser, “Afyonkarahisar’ın Marka Kent olması için sahip olduğu hazineleri iyi değerlendirmesi, bu değerleri iyi hizmet, yüksek kalite ve güven olgusu ile birleştirmesi gerekiyor” dedi.

Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüsnü Serteser sorularımızı yanıtladı.

Afyonkarahisar’ın ticari hayatı hakkında bilgi verebilir misiniz? Kentin en önemli sorununu öğrenebilir miyiz?

İlimiz, yolların buluşma noktasında doğal ve kültürel zenginlikleriyle bir turizm

merkezi olmasının yanı sıra önemli bir ticaret şehridir. Sektör çeşitliliği bakımından birçok zenginliğe sahip olan ilimizde; doğaltaş başta olmak üzere, gıda, hayvancılık, toprak sanayi, termal turizm ve seracılık önde gelen sektörlerdir.

Dünyanın en zengin mermer yataklarının bulunduğu Alp Kuşağı’nda yer alan Türkiye, önemli mermer rezervine sahiptir. Bu rezervin dikkat çeken bir kısmı ilimizde bulunmaktadır. Yaklaşık üç bin yıldır mermercilik yapılan ilimizde, bölgenin zengin ocaklarından çıkarılan mermer blokları, binlerce yıldır şehrimizde işleniyor ve gerek ülkemizin gerekse dünyanın birçok ünlü eserine doğal estetik değer katmaya devam ediyor.

“Afyon mermeri 115 ülkeye ihraç ediliyor”

2017 yılında 115 ülke ile dünyanın birçok yerine ihraç edilen Afyon mermeri, ilimiz ekonomisine büyük katkı sağlıyor. 2017 yılında ülkemizin gerçekleştirdiği 2 milyar 49 milyon dolarlık doğaltaş ihracatının yaklaşık yüzde 10’ununda, yani 185 milyon dolarında Afyonkarahisar’ın imzası bulunuyor.

Ayrıca, ilimizin firmaları tarafından imal edilen fakat ihracat yapmak üzere başka firmalara satışı gerçekleştirilen ihracat kayıtlı teslimlerimiz ise yıllık yaklaşık 60 milyon dolar seviyesindedir. Bu açıdan bakıldığında, ilimizin Türkiye doğaltaş ihracatına yıllık yaklaşık 245 milyon dolarlık

katkı yaptığı görülüyor.

Afyonkarahisar'ın ekonomisine soluk veren bir diğer alan ise yumurtacılık sektörüdür. Yumurta üretiminde merkez konumda olan ilimiz, sektörün borsası durumunda. 2017 yılında 73 milyon dolar ile ilimizde mermerden sonra en fazla ihracatı gerçekleştirilen sektör yumurtacılıktır. Bu rakam ülkemizin toplam yumurta ihracatının yüzde 30'unu oluşturmaktadır.

Tarım ve hayvancılıkta da ilimiz önemli bir yere sahiptir. Geleneksel hayvancılığın azaldığı ve buna karşılık modern hayvancılığın artmaya başladığı Afyonkarahisar'da, et ve et ürünleri üretimi önemli gelişme göstermiş, bu bakımdan ilimiz 2017 yılında en fazla büyükbaş hayvan sayısına sahip 10. il olmuştur.

“Tarım ve hayvancılık stratejik konumda”

Hayvancılıkta süt sığırcılığı, küçük ve büyükbaş hayvancılık, arıcılık ve tavukçulukta öncü iller arasında yer alan Afyonkarahisar, tarımsal üretim olan kiraz, vişne, patates ve haşhaş üretiminde de Türkiye'de stratejik bir konumdadır

Zengin jeotermal kaynaklara sahip ilimiz, termal turizm merkezleri, lüks otelleri ve termal kaynaklardan birçok alanda yararlanması ile “Termalin Başkenti” unvanını fazlasıyla hak ediyor.

Son on yılda atılan büyük adımlarla, ilimiz 10 adet beş yıldızlı termal otele sahip olmuştur. Bunlara ek olarak bir adet beş yıldızlı otelimizin yapımı bitmiş olup, faaliyete geçmesi beklenmektedir. Beş yıldızlı otellerimizin yatak kapasitesi 7 bin 200'dür. İlimizdeki toplam yatak kapasitesine bakacak olursak; inşaat halinde, yatırım belgesi

olan ve faal olan otellerimizle birlikte bu rakam yaklaşık 37 bindir.

Termal Kent Projesi

İlimiz, sağlık turizminde de “Merkez İl” olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir. Bu kapsamda, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nin faaliyete başlaması, ilimizde kurulması planlanan Termal Kent'in de alt yapısını sağlayacaktır. Termal Kent Projesi'nde günde dört bin kişiye sağlık hizmeti verilmesi öngörülmektedir.

Bunun yanında ilimiz termal kaynaklarını sadece turizmde değil, farklı alanlarda da kullanmaktadır. Termal kaynaklarımız spor turizmine de katkı sağlayarak önemli spor tesisleri yapımının önünü açmıştır.

Termal kaynaklarımızın kullanıldığı bir diğer alan ise termal seracılıktır. 2017 yılında ilimiz, örtü altı tarım alanında Türkiye sıralamasında 866 dekar ile 24'üncü sırada yer almaktadır. İlimizde bulunan seralarda çoğunlukla domates üretilmektedir. 2017 yılında 46 bin 399 ton domates üretimi gerçekleştirilmiştir. İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nden aldığımız verilere göre metrekarede 45 ile 50 kg arası domates üretimi gerçekleştirildiği bildirilmiştir.

Termal kaynakların kullanımında bir diğer alan ise ısıtma ve enerjidir. Ortağı olduğumuz Afyon Jeotermal Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi (AFJET A.Ş.), 11 bin hane ve 25 bin konut eşdeğeri ısıtma alt yapısını termal kaynaklar ile sağlamaktadır. Yine AFJET tarafından hizmete sunulan Afyon Jeotermal Elektrik Santrali (AFJES) ile termal kaynaklardan elektrik üretilmektedir.

Jeotermal Elektrik Santrali, yıllık 15 milyon kilowatt/ saatlik üretim ile 4 bin 762 konutun elektrik ihtiyacını karşılayabilecek güçtedir.

“*Son sekiz yılda ulusal ve uluslararası 23 projeye dâhil olduk ve yürüttük.*”

“AFJET enerjideki açığı kapatıyor”

Afyon Kocatepe Üniversitesi Ahmet Necdet Sezer Kampüsü ile Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Zafer Sağlık Külliyesi, AFJET'in jeotermal enerji alt yapısı ile ısınmaktadır. Her iki kampüste temiz enerji kullanımı, çevre için önemli olduğu gibi kurumların tasarruf etmesinin de önünü açmıştır.

İlimizin örnek şirketlerinden olan AFJET, termal otelere de sıcak su sağlamakta, böylece Afyonkarahisar'ın doğal zenginliği israf olmadan, her otelin ihtiyacı kadar dağıtılmaktadır.

“Kentte ticaret ve sanayi alanında yaşanan sorunlar nedir” diye soracak olursanız, bu soruya şöyle cevap verebiliriz:

Firmalarımızın kurumsal kimliğinin istenen düzeyde olmaması, bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. Büyüme potansiyeli olan işletmeler hızla gelişme yolunda ilerlerken, kurumsallaşamamadan kaynaklı sorunlar, içinden çıkılmaz bir hal alıyor. Sorunların kurumsal çözümler yerine bireysel çözümlerle üstesinden gelinmeye çalışılması, işletmelerin potansiyelini harekete geçirmesinden engel teşkil ediyor.

Bir diğer önemli husus ise Orta ve Yüksek Teknolojili Organize Sanayi Bölgemizin olmayışı.

Yüksek teknoloji ihracatımız global öl-

çekte değerlendirdiğimizde oldukça düşük. Bunun için yüksek katma değerli ve ileri (yüksek) teknolojiye dayalı ürünlerin üretimine yoğunlaşmak ve bu ürünleri üreten sektörlerin payını artırmak, temel hedeflerden birisi olmalıdır.

Afyonkarahisar'ın jeopolitik konumu ve ulaşım alt yapısı gibi avantajları bulunmaktadır. Bu avantajlar göz önüne alındığında ilimizde yüksek teknolojiye yönelik yatırımlar yapılması büyük önem arz etmektedir. Biz bu doğrultuda Afyonkarahisar-Kütahya Karayolu'na yakın bir mesafede, Orta ve Yüksek Teknolojili Organize Sanayi Bölgesi için kullanılabilecek bir yeri tespit ettik. Afyonkarahisar'ın Orta ve Yüksek Teknolojili Organize Sanayi Bölgesi kazanması için devlet büyüklerimizle görüştük, bundan sonra da görüşmelerimizi sürdüreceğiz.

Afyonkarahisar'ın 'Marka Kent' olması için Odanız hangi çalışmaları yürütüyor?

Şehir markalaşması, kentlere vatandaşların, ziyaretçilerin, şirketlerin ve yatırımcıların akıllarında eşsiz bir kimlik kazandırmak için pazarlama tekniklerinin kullanılmasıdır. Kentin katma değeri hakkında birleştirici bir hikâyesi olması, Marka Kent olmanın önceliklerindedir. Şehrimizi şekillendirmek, inşa etmek, insanları ve kurumları çekebilecek miktatısları sağlamak da çok önemlidir.

Afyonkarahisar'ın Marka Kent olması için sahip olduğu hazineleri iyi değerlendirmesi, bu değerleri iyi hizmet yüksek kalite ve güven olgusu ile birleştirmesi gerekiyor.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2017'de açıkladığı Yaşam Memnuniyeti Anketi'ne

göre Afyonkarahisar, "En mutlu" iller arasında yüzde 76.4'lük oran ile Sinop'tan sonra ikinci sırada geliyor. Ankete göre Afyonkarahisarlılar, şehirdeki kamu hizmetlerinden iyi bir şekilde yararlandıklarını belirtiyor. Bu da Afyonkarahisar'da sunulan hizmetlerin, Marka Kent için gerekli şehir alt yapısını oluşturduğunu gösteriyor.

"Yedi ülkeye fuar ziyareti ve iş gezisi düzenledik"

Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odası olarak ilimizin Marka Kent olabilmesi için birçok çalışmaya imza atmış durumdayız. Bu kapsamda, üyelerimizin dış dünya bağlantısını kuvvetlendirmek amacıyla son bir yıl içerisinde yedi ülkeye fuar ziyareti ve iş gezisi düzenledik. Bu faaliyetlere birçok üyemiz katılım gerçekleştirdi. İlimizin kalkınması için ise son sekiz yılda ulusal ve uluslararası 23 projeye dâhil olduk ve yürüttük.

Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odası olarak eğitimler ve yaptığımız projeler ile firmaların karşılaştıkları sorunları aşmak için büyük gayret gösteriyoruz. Şu anda yürüttüğümüz ve 220 bin Euro bütçeli KOBİ Akademisi Avrupa Birliği projemiz ve başvurusunu gerçekleştirdiğimiz 185 bin Euro'luk KOBİ Hastanesi Avrupa Birliği projemiz ile ilimiz firmalarının kurumsallaşmalarına büyük katkı sağlayacağımız inancındayım.

İlimiz ile özdeşleşmiş olan Afyon Mermeri, Afyon Sucuğu, Afyon Pastırması ve Afyon Kaymağı'nın Coğrafi İşaret Tescil Belgesi'ni Türk Patent ve Marka Kurumu'ndan aldık. Ayrıca, Afyon Manda Yoğurdu Coğrafi İşareti'nin alınması için çalışmalarımız devam etmektedir. "Coğrafi İşareti Ürün"

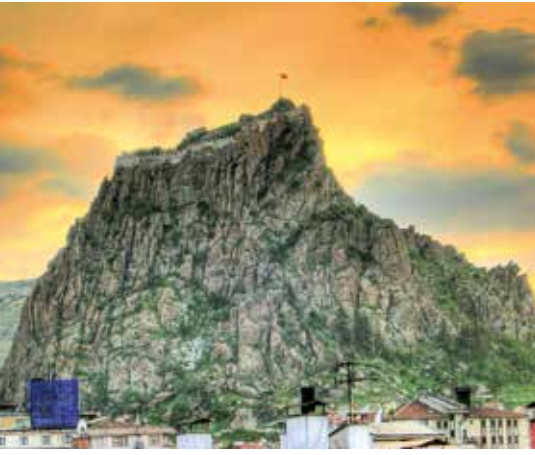
"Termal Kent Projesi'nde günde dört bin kişiye sağlık hizmeti verilmesi öngörülüyor."

ibaresini kullanmak isteyen ve bu çerçevede denetimden geçen firmalara Oda olarak coğrafi işaret hologram ve etiketi sağlayarak yardımcı oluyoruz. Firmaların ürünlerinde coğrafi işaret hologramı ve etiketi kullanması, katma değeri artırıyor; aynı zamanda ilimizin Marka Kent olma iddiasını da destekliyor.

Bununla birlikte Afyonkarahisar'a örnek olan çevre dostu projeler de geliştirdik. Zafer Kalkınma Ajansı'ndan aldığımız destek ile toplam 550 kw'lık güneş enerji santrali kurarak elektrik üretimimizi güneş enerjisinden sağlamaya başladık. ATSO Hizmet Binası'nın ısınmasında da şehrimizdeki jeotermal alt yapıyı kullanıyoruz. Böylece binamız çevreyi kirletmeden, doğal kaynaklarla ısınmış oluyor.

Bahsettiğimiz altyapıyı sağladıktan sonra sıra, Yeşil Bina Sertifikası almaya gelmişti. Bu doğrultuda merkezi İngiltere'de bulunan "Building Research Establishment Global'a (BRE) başvurmak için gerekli şartları sağlamak amacıyla Zafer Kalkınma Ajansı'na "ATSO Yeşil Etiket Kavuşuyor" isimli projemizi sunduk ve projemiz kabul edildi. Proje ile gerekli eksikliklerimizi giderdikten sonra BREEAM sertifikası için başvurumuza yapacağız ve "Gelin binamızı inceleyin" diyeceğiz.

İnanıyorum ki ATSO Hizmet Binası, de-

ğerlendirme sonucunda Yeşil Bina Sertifikası'nı en üst düzey olan "Sıradışı" kategorisinde alacak.

"Hizmet binamız diğer Oda ve Borsalara örnek olacak"

Afyonkarahisar Ticaret ve Sanayi Odası Hizmet Binası'nın Yeşil Bina Sertifikası alması ile şehrin tanınırlığı ve bilinirliği de artacak. Bu projemiz, Türkiye genelindeki Oda ve Borsalarımıza, bölgemizdeki kamu kurumları ve meslek örgütlerine de örnek olacak; geliştirilecek yeni projelerde bize atıfta bulunulacak.

Bu dönem, Afyonkarahisar'ın Marka Kent yolculuğuna bir katkımız daha olacak. ATSO Hizmet Binamız'ın arkasında, Türkiye'de tek olan yeni bir merkez kuracağız. Bu merkezde, ilimizde çıkarılan mermerler sergileneneği gibi, vazodan, kenar süslemelerine, kalemlikten hediyeelik eşyaya kadar mermerden yapılan pek çok sanat ürünü de ilgisinin dikkatine sunulacak. Mermere dair her şeyin bulunabileceği bu modern merkez, 365 gün açık olacak. Bu yönüyle yeni kuracağımız merkezimiz, yılın belirli günlerinde düzenlenen fuarları beklemek zorunda kalan mermer alıcısı için de bir tercih sebebi olacak. Üzerinde çalıştığımız projemiz, yurt içinde olduğu kadar yurtdışında da yankı uyandıracak; böylelikle mermer ihracatının artmasına da önemli bir katkı sağlanmış olacak.

ATSO olarak Marka Kent çalışmalarımızı, projelerimiz ve hizmetlerimizden ibaret görmüyoruz. Sosyal ve kültürel etkinliklere imza atarak farkındalık çalışması yapıyoruz. Bu çerçevede Türkiye'de tek olan ATSO Spor Oyunları'nı önemsiyorum.

"ATSO Spor Oyunları'nın 13'üncüsünü düzenleyeceğiz"

Bu yıl 13'üncüsünü düzenleyeceğimiz ATSO Spor Oyunları, farklı sektörlerde yer alan üyelerimizi ve çalışanlarını bir araya getiriyor; en küçük işletmeden en büyük şirketlere kadar tüm üyelerimizin katılımına açık olarak gerçekleştiriliyor. Spor oyunları ile firmalar arası kaynaşma sağlayarak, çalışanlar arasında dostluğun pekiştirilmesini hedefliyoruz. Geçen 12 yıla baktığımızda bu hedefin gerçekleştiğini görüyoruz. ATSO Spor Oyunları'nın açılışını Zafer Haftası'nda yaparak gençlerimize örnek oluyoruz.

Bu faaliyetlerimize ek olarak Afyonkarahisar Tanıtım Günleri, Ege İlleri Tanıtım Günleri, Afyon Film Festivali ve Foto Frig Fest gibi ilimizi tanıtan birçok etkinlikte yer alıyor ve bu etkinliklere destek oluyoruz. Senaryosunu bir Afyonkarahisarlı hemşerimizin yazdığı 'Geçerken Uğradım' sinema filminin çekimleri de çok yakında başlayacak. Oda olarak bu filmin çekilmesi için de üzerimize düşen sorumlulukları yerine getiriyoruz.

Cumhuriyet'in 100. yılı olan 2023 tarihinde nasıl bir kent hayal ediyorsunuz?

Huzurun, refahın ve zenginliğin arttığı bir Türkiye hepimizin ortak umududur. Afyonkarahisar'ı, ekonomik ve sosyal alanda önemli bir merkez ve bir dünya kenti yapabilmek için çıktığımız yolda daha huzurlu, daha mutlu ve daha kazançlı günlere kavuşmak için var gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz. Bu bağlamda çözüm odaklı ve sağduyulu bir şekilde hareket ederek kalıcı çözümlerle sürdürülebilir kalkınmayı başarabilmek, amacımız olacaktır.

Cumhuriyetimiz'in kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkarak başlattığı Milli Mücadele, 9 Eylül 1922'de İzmir'de sona ermiştir. Milli Mücadele'de Afyonkarahisar ayrı bir yere sahiptir. 2023 hedefleri hepimiz için önemli, bununla birlikte şehrimizde Cumhuriyetimiz'in kuruluşunun 100'üncü yılından bir yıl önce Milli Mücadele ve Kurtuluş'un 100'üncü yılı kutlanacağını da hatırlatmak isterim. Bu çerçevede 2022'de, ilimizin büyük şehitliklerinin ve Kocatepe'nin sadece yurt içinde değil, yurt dışında dahi tanınmış bir marka hâline gelmesini arzu ediyorum. Afyonkarahisar, 2023'ü, 2022'den aldığı şevk

"2023'te ihracatı 1 milyar doları çöktan geçmiş bir Afyonkarahisar hayal ediyorum."

ve heyecanla karşılayacaktır.

Biz, Afyonkarahisar'ın 2023 yılında yıllık 1 milyar dolarlık ihracat yapan ve ekonomi dünyasında "Süper Lig" olarak tanımladığımız iller arasında olması için çalışıyoruz. Katma değeri yüksek üretimin şehrimizde yaygınlaşması ile 2023'te ihracatı 1 milyar doları çöktan geçmiş bir Afyonkarahisar hayal ediyorum; fakat hayallerimiz bununla sınırlı değil. Türkiye ortalamasının altında olan işsizliği en aza indirmiş, ekonomisi ile ülkemizin kalkınmasında öncü olan bir Afyonkarahisar hayal ediyorum.

İş dünyası ve şehir yöneticilerinin gayreti ile Afyonkarahisar, şehirdeki konutların yüzde 80'inin enerji ihtiyacının yenilenebilir enerji ile karşılandığı; yüksek hızlı tren ile kolay ulaşılabilen, sivil hava taşımacılığının arttığı; fabrikalarında robot teknolojisinin üretildiği ve kullanıldığı bir il olacaktır.

“AVRUPA’NIN EN BÜYÜK CANLI HAYVAN BORSASI’NA SAHİBİZ”

Afyonkarahisar Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Mühsürler “Türkiye ve Avrupa’nın en büyük Canlı Hayvan Borsası üretici, tüccar ve halkımızın hizmetine sunuldu. ATB Canlı Hayvan Borsası tamamıyla Borsamızın öz kaynaklarıyla tamamlanarak, örnek bir tesis konumuna geldi” dedi.

Afyonkarahisar Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Mühsürler, “Borsamızın öz kaynaklarıyla tamamlanarak örnek bir tesis konumuna gelen ATB Canlı Hayvan Borsası’nın tanıtımını yapıyoruz. Hala üreticimiz çok kötü çevre koşulları olan alanlarda malını satmakta. Malını satmak isteyen üretici, Borsamızın güvencesinde açık artırma yöntemiyle satışını şeffaf bir şekilde izleyecek ve rekabet ortamında oluşan fiyata göre malını satacağı” dedi.

“Afyonkarahisar, Marka Kent olma imkân ve potansiyeline sahip bir şehirdir. Bunun için öncelikle çevre ve alt yapı sorunlarımızı giderdikten sonra şehrin markalaşmasını düşünmeliyiz” şeklinde konuşan Afyonkarahisar Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Mühsürler sorularımızı yanıtladı.

Afyonkarahisar’ın tarım ve hayvancılık potansiyelini değerlendirebilir misiniz?

İlimizin ekonomisinin büyük bir bölümü tarım ve hayvancılığa dayalıdır. Özellikle hayvancılığa bağlı et ve et ürünleri üre-

tim merkezi konumunda bulunan ilimizde, yaklaşık 60 tane sucuk imalathanesi, 12 tane et parçalama tesisi, 17 tane kesimhane bulunmaktadır. Bu tesislerde yılda yaklaşık 30 bin ton et üretimi ve 15 bin ton sucuk üretimi yapılmaktadır. Bu da yaklaşık ülkemizdeki et ve sucuk üretiminin yüzde 5’ine tekabül etmektedir.

Özellikle son yıllarda hükümetimizin hayvancılığı teşvik ve desteklemeleri ilimizdeki canlı hayvan mevcudunu bir nebze olsa artırmış, canlı hayvan kapasitemiz yaklaşık 350 bin büyükbaş ve 800 bin küçükbaş seviyelerine yükselmiştir. Hayvan mevcudumuzdaki bu artış çiğ süt üretimine de yanşıyarak yıllık 600 bin ton civarına çıkmıştır.

“Yumurta üretiminde birinci sırada yer alıyoruz”

İlimiz yumurta üretiminde yaklaşık 18 milyon adet günlük üretimle ülke genelinde ilk sırada yer almaktadır. Başmakçı ilçemizde bulunan Yumurtacılık Kooperatifi, Türkiye’deki yumurta fiyatının tespiti ve ilan edildiği “yumurta borsası” olarak da bilinmektedir. Türkiye genelinde ihracata haftalık 320 TIR yumurta verilmektedir. Bu-

“Türkiye genelinde turizm merkezi ilan edilen 82 bölgemizin dört tanesi Afyonkarahisar’dadır.”

nun 70 TIR’ı Afyonkarahisar il genelinden karşılanmaktadır.

İlimizde üretimi yapılan başlıca tarım ürünlerine baktığımızda; buğday, arpa, haşhaş tohumu, ayçiçek tohumu, şeker pancarı, patates, vişne ve kirazı sayabiliriz. İlimiz Türkiye genelinde haşhaş ve vişne üretiminde birinci sıradadır. Bu ürünler ilimizin ekonomisine çok önemli miktarda katkı sağlamaktadır.

Afyonkarahisar’ın ‘Marka Kent’ olması için Borsanız hangi çalışmaları yürütüyor?

Afyonkarahisar denilince, ilimizle özdeşleşmiş birçok ürün akla gelmektedir. Örneğin; Afyon Sucuğu, Afyon Lokumu, Afyon Kaymağı, Afyon Ekmeği, Afyon Patatesi, Afyon Kirazı, Afyon Vişnesi gibi. Afyon-

karahisar tam bir lezzetler şehridir. İlimizin gıdanın başkenti olduğunu iddia ediyoruz. Tarım ve hayvancılığı ile yüzyıllardır süregelen yöresel lezzetleri ile bu unvanı fazlasıyla hak etmektedir.

Borsa olarak, 2016 yılında Afyonkarahisar halkına ve üyelerimize ücretsiz olarak, markalaşma bilincinin artırılmasına yönelik Türkiye'nin önde gelen Marka Danışmanlık Şirketi olan Markam A.Ş. tarafından "Yerel Ürünlerimizi Nasıl Markalaştırırız?" konulu seminer verildi.

"Coğrafi İşarete AB'ye başvurumuz devam ediyor"

Ayrıca, coğrafi işareti olan Afyon Sucuğu ve Afyon Pastırması'nın Avrupa Birliği (AB) nezdinde coğrafi işaret korunmasına yönelik müracaatımız tamamlanmıştır. Türkiye'de belki de bu yönde adım atan ilk kurum biziz. İnceleme safhası tamamlandıktan sonra da Afyon Sucuğu ve Afyon Pastırması AB nezdinde tanınarak, bu değerlerimize yönelik oluşabilecek her türlü tahrifatın önüne geçilmiş olacak, yasal bir dayanağımız oluşturulacaktır. Bu değerlerimiz yüzyıllardır süregelen bir emekle oluşmuştur. Bu nedenle bu değerlerin korunması için STK'lar, halkımız, üreticilerimiz topluca taşın altına elimizi koymalıyız.

21 Eylül 2012 tarihinde temelini attığımız Canlı Hayvan Borsası inşaatını tamamladık. 2 Şubat 2018 tarihinde de faaliyete başladık. Canlı Hayvan Borsası 50 bin metrekare arazi üzerinde kurulu, toplam 16 bin metrekare kapalı alana sahip, 300 kişi

izleme kapasiteli alım satım salonu, 300 Büyükbaş Kapasiteli Hayvan Otel, Veteriner Kontrol Binası, Hayvan Giriş Kontrol Ünitesi, iki adet tünelli araç dezenfeksiyon ünitesi, Küçükbaş Hayvan Alım-Satım Binası, kamyon ve araç otoparkı ile hayvan kabul ve tasnifi için kullanılacak kapalı padog alanları bulunmaktadır. Günlük bin 100 büyükbaş, 800 küçükbaş hayvan kapasitededir.

"Canlı Hayvan Borsası, öz kaynaklarımızla tamamlandı"

Bu büyüklüğü ile Türkiye'nin ve Avrupa'nın en büyük Canlı Hayvan Borsası üreticimizin, tüccarımızın ve halkımızın hizmetine sunulmuştur. ATB Canlı Hayvan Borsası tamamıyla Borsamızın öz kaynaklarıyla tamamlanarak, örnek bir tesis konumundadır.

Maalesef ülkemizde canlı hayvan alım satımlarının yapıldığı yerler ve pazarlar çevre, hijyen ve hayvan sağlığı açısından bir takım olumsuzlukları beraberinde getiriyor. Yapılan bu tesis ile tüm bu olumsuzluklar en aza indirildi. Diğer illerimizdeki belediyelere ve Borsalara rol model olacağını düşünüyoruz. Şu an için Canlı Hayvan Borsası'nın tanıtımını yapıyoruz. Hala daha üreticimiz çok kötü çevre koşulları olan alanlarda malını satmakta, Borsamıza ilgi göstermemektedir. Borsamızda malını satmak isteyen üretici, Borsamızın güvencesinde açık artırma yöntemiyle satışını şeffaf bir şekilde izleyecek ve rekabet ortamında oluşan fiyata göre malını satacaktır. Alım ve satım sonunda üreticinin alacağı Borsamızın güvencesinde olacaktır. Üreticinin kaliteli hayvanı iyi para edeceğinden, üreticinin daha kaliteli mal üretimi de teşvik edilecektir. Üreticiler için çok önemli olan ürettikleri hayvanların pazarlanması sorunu ATB Canlı Hayvan Borsası ile ortadan kalkacak, hayvan adetlerinin tespiti, menşeleri ve sağlık durumları ile ilgili kayıt sistemi tutulmuş ve en önemlisi olan hayvancılıkla

ilgili yapılacak veya alınacak ileriye yönelik her türlü stratejik kararların alt bilgi zemini oluşturulmuş olacaktır. Gıda arzının çiftlikten, çatala savıyla güvence altına alınabilmesi Canlı Hayvan Borsamız'da kurulacak sistemimizle izlenebilirliği artacaktır. ATB Canlı Hayvan Borsamızın ilimizin mevcut et üretimi ve bu sektördeki aktörleri de göz önünde tutulduğunda zaman içerisinde bölgesel bir pazaryeri olması da planlanmaktadır. Dolayısıyla, ATB Canlı Hayvan Borsası, kırsal refahın artırılmasına katkıda bulunacaktır.

Marka Kent olma yolunda Afyonkarahisar'ın önceliği ne olmalı?

Aslında her şehir birbirinden ayırt edici özelliklere ve farklılıklara sahip olduğu için bir markadır, önemli olan bu ayırt edici noktaların farkına varılarak doğru noktalara dikkatin çekilmesidir. Öncelikle ilimizin ekonomik, sosyal ve kültürel değerlerinin bilinirliği, tanınırlığı veya çekiciliğini sağlamalıyız. Afyonkarahisar Marka Kent olma imkân ve potansiyeline sahip bir şehirdir. Bunun için öncelikle çevre sorunlarımızı ve alt yapı sorunlarımızı giderdikten sonra şehrin markalaşmasını düşünmeliyiz.

"Şehrimizi sosyal ve kültürel yönünden iyi tanıtmalıyız"

Özellikle Türkiye genelinde turizm merkezi ilan edilen 82 bölgemizin dört tanesi Afyonkarahisar'dadır. Bunlar Merkez Ömergecek, Sandıklı-Hüdayi, İhsaniye- Gazlıgöl, Bolvadin-Heybeli Kaplıcalarıdır. İlimiz termal yatak kapasitesi bakımından da Türkiye birincisidir. Ayrıca fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezlerinde yurt içi ve dışından gelen on binlerce turist ağırlanmaktadır. Gelen turistlere, şehrimizi sosyal ve kültürel yönünden iyi tanıtmalı, verilen hizmetlerdeki kaliteyi en üst seviyeye çıkarmalıyız.

"Afyonkarahisar Marka Kent olma imkân ve potansiyeline sahip bir şehirdir."